

## ÖZET

**BALANUYE, Berrak. Cerrahi Kliniklerde Çalışan Hemşirelerin İş Yükünün Hasta Güvenliğine Etkisi. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Tezli Yüksek Lisans Programı, 2014.**

Kaliteli bir sağlık hizmetinin sunulması, kaliteli hasta bakımı ve hasta güvenliğine bağlıdır. Kaliteli ve güvenli hasta bakımının sürdürülmesi için yeterli ve doğru hemşire istihdamının sağlanması ve hemşire iş yükünün azaltılması gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, cerrahi kliniklerde çalışan hemşirelerin iş yükünün hasta güvenliği üzerindeki etkisinin belirlenmesidir. Araştırma tanımlayıcı türdedir ve **22.08.2013-30.01.2014 tarihleri arasında** Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi Cerrahi yoğun bakımlarında ve cerrahi servislerinde çalışan 107 hemşire ile **gerçekleştirilmiştir**. Araştırmada ““Hemşirelerin tanımlayıcı özellikleri, iş yükü, hasta güvenliğine yönelik deneyim ve görüşlerini belirleme formu”, “İş Yükü Ölçeği”, “Chentelaman Hasta Sınıflama Skalası” ve “İş yükü izlem formu- Hemşirelik Uygulama Listesi” kullanılmıştır. Araştırmada hemşirelerin büyük çoğunluğunu kadınlar oluştururken, % 36.4’ü 23-25 yaşları arasında, % 59.8’i lisans mezunu, % 68.2’si serviste ve % 11.2’si servis sorumlusu olarak çalışmakta ve % 43.9’unun mesleki deneyim iki yıldan azdır. Hemşirelere göre hasta güvenliği ile ilgili sorunların nedeninin başında “mesleki yetersizlik, deneyimsizlik ve dikkatsizlik”gelirken, hemşirelerin yarıya yakını “hemşire sayısının artırılmasını”önermişlerdir. Hemşirelerin % 43’ü iş yükü düzeyini fazla ve % 30.8’i çok fazla şeklinde ifade ederken, % 45.8’i iş yükünü artıran faktör olarak yetersiz hemşire sayısını göstermişlerdir. Hemşireler iş yükünün hasta güvenliğine etkisini; hastaya ayrılan zamanın azalması, çok iş olunca alınan önlemlerin azalması ve yorgunluk, dikkatsizlik sonucu hata riskinin artması olarak sıralamışlardır. Sorumlu hemşirelerin iş yükü puan ortalamaları hemşirelere göre daha düşük bulunmuştur ( $p<0.05$ ). Günlük cerrahi girişim sayısı arttıkça hemşirelerin iş yükü puan ortalamalarının arttığı belirlenmiştir ( $p<0.05$ ). Bu sonuçlardan yola çıkarak ve hemşirelerin belirttikleri hata nedenleri ve çözüm önerileri dikkate alınarak iş yükünün azaltılmasına yönelik düzenleyici faaliyetlerin arttırılması, hemşirelerin

bakım verdikleri hasta sayısının dağılımının dengeli olması, bakım gereksinimlerinin dikkate alınması ve hasta- hemşire oranının planlanması önerilebilir.

**Anahtar kelimeler:** Hasta güvenliği, hasta güvenliği ve hemşirelik, iş yükü, iş yükü ve hemşirelik, tıbbi hatalar ve hemşirelik

Araştırma için Başkent Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma Kurulu ve Klinik Araştırmalar Etik Kurulu (Onay:17.07.2013, Proje No: KA13/133) tarafından onay alınmıştır.